

Kabel Norge

Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep.,
00300SLO

postmottak@sd.dep.no

Fetsund, 12. april 2010

Høring: Implementering av datalagringsdirektivet

1. Innledning

Kabel Norge viser til høringsbrev datert 8. januar 2010, der det vises til høringsnotat vedrørende implementeringen av EUs datalagringsdirektiv 2006/24/EC i norsk rett.

Formålet med det aktuelle direktivet er å legge til rette for at politi og påtalemyndighet i større grad kan avdekke og forhindre alvorlig kriminalitet ("serious crime"). Det er derfor i utgangspunktet gode grunner som taler for at det vil være riktig å implementere direktivet i norsk rett, idet det er vanskelig å bestride at dette formålet er svært viktig for vårt samfunn, og at det vil være et dårlig samfunnsansvar ikke å slutte opp om dette formålet.

Vi mener allikevel at den mulige implementeringen reiser viktige og alvorlige prinsipielle spørsmål, som i stor grad utfordrer om det nevnte formålet forsvarer en tilretteleggelse av norsk rett som en implementering vil forutsette. Det kan konstateres at saken har igangsatt en omfattende diskusjon i det offentlige rom, der meningene er sterke, især mot implementering, og der engasjementet blant debattantene er uvanlig stort sammenliknet med andre spørsmål knyttet til

implementering av EU-rettsakter i Norge. Dette kan være en indikasjon på at vi står overfor en sak der det må tas nøye hensyn til de ulike synspunktene som fremkommer, og at det må legges opp til en grundig behandling i prosessen frem mot en mulig implementering. I så måte synes ikke verken direktivet eller den pågående høringen å være tilstrekkelig utredet for å få belyst alle sider av saken godt nok.

2. Tillit til teknologien

Kabel Norge viser til at det er viktig for tilbyderne av ekomtjenester at sluttbrukerne har tillit til operatørene og den teknologien som anvendes. I kjølvannet av finanskrisen er ny økonomisk vekst i stor grad basert på utviklingen av ny teknologi for bredbånd og nye nettbaserte tjenester, og det er derfor svært viktig at sluttbrukerne opplever trygghet i sin bruk av disse tjenestene. Hensynet til ikke å skade denne utviklingen er derfor ett av flere viktige hensyn som må tas med når avveiningen av hele sakskomplekset skal gjøres.

Dagens teknologi er imidlertid også så mangfoldig at det eksisterer muligheter for elektronisk kommunikasjon som lett kan falle utenfor det området der datalagringsdirektivet vil kunne få effekt. Dette medfører en betydelig risiko for at stadig flere sluttbrukere vil migrere til applikasjonsbaserte tjenester, og da særlig de som ikke har ærlige hensikter med sin kommunikasjon. Eksempelvis har Skype nå 13 % av den totale telefonitrafikken, noe som viser at direktivet ikke vil få fullt gjennomslag, og at andelen av ikke-registrerbar trafikk vil kunne øke, delvis som følge av sluttbrukernes skepsis eller angst for å bli overvåket. Den samlede effekt av slike forhold vil måtte påvirke spørsmålet om det er hensiktsmessig å gjennomføre implementeringen.

Siden direktivet ble vedtatt for 8 år siden, har det skjedd en dramatisk økning i omfanget av bruken av nettbaserte tjenester. Samtidig er teknologien blitt mer inntrengende, og styrer nå i stadig større grad hverdagen for de alminnelige borgere. Denne utviklingen fortsetter i høyt tempo, der smart-teknologi medfører en større grad av automatisering av bruken av nettilknytninger. Den utstrakte bruken av sosiale netttjenester medfører også mulighet for ny bruk og eventuelt misbruk av personopplysninger, tildels uten at brukerne er godt nok kjent med konsekvensene av dette. Samlet sett forsterker slike forhold de bekymringene som blir reist om personvernet blir tilstrekkelig ivaretatt ved de tiltak og inngrep som direktivet forutsetter.

Det er utvilsomt nettopp hensynet til personvernet som i størst grad vekker debatt, tvil og bekymring for mange. Kabel Norge er ikke nærmest til å gå i dybden på de mange spørsmål som reises i denne sammenheng, men viser til høringsuttalelsen fra Datatilsynet, som tydelig gir til kjenne alvorlige innvendinger mot direktivet.

Ekomtilbydernes rolle er å drive en virksomhet der det produseres og tilbys ekomtjenester til andre tilbydere og sluttbrukere. Formålet med virksomheten er oppfylt med dette, og innbefatter eksempelvis ikke å utføre politiopgaver for det

offentlige, slik datalagring lett kan anses for å være. De data som allikevel lagres, er data som er nødvendige for å foreta avregning overfor kundene, og eventuelt kontrolldata for å sikre kvaliteten på tjenestene. Disse dataene blir slettet og skal slettes når formålet med å lagre dem er opphørt. At formålet med lagringen med dette er uttømt, får betydning for hvem som eventuelt bør dekke kostnadene ved en mulig utvidet lagring, jf. nedenfor.

3. Virkninger på konkurransesituasjonen

Som representant også for mange små ekomtilbydere er Kabel Norge opptatt av den generelle konkurransesituasjonen tilbyderne imellom. Det er derfor flere sider ved en mulig implementering som vekker bekymring i så måte.

For det første synes implementeringen av datalagringsdirektivet i Europa så langt å ha gitt avvikende regler for datalagring, noe som er direkte i strid med direktivets formål om å harmonisere regelverket for å sikre full konkurranse og fri flyt av tjenester i det indre marked. Resultatet er derfor til nå en svekkelse av konkurransen i ekommarkedene.

For det andre er som nevnt de applikasjonsbaserte tjenestene på sterk fremmarsj, en utvikling som kan forventes å akselerere av flere grunner, blant annet fordi noen brukere bevisst vil unngå datalagringen. Dersom disse tjenestetilbyderne ikke blir omfattet av direktivet, vil det utvilsomt innebære en sterk konkurransevridning til fordel for disse applikasjonene, samtidig som de presumptivt positive virkningene av datalagringen blir svekket.

For det tredje er de fleste tilbyderne små virksomheter, kanskje særlig i vårt land, som stort sett ikke har nok erfaring med og rutiner for datalagring, og som relativt sett kan få store kostnader med å gjennomføre de nødvendige tiltak. Mange av disse tilbyderne er lokalisert ute i distriktene, slik at ekstra byrder på disse kan medføre at målsettingen om rask utbygging av høyhastighets bredbånd i distriktene kan bli negativt påvirket.

For det fjerde vil de økte kostnadene ved datalagring og det generelt mer omfattende reguleringsregimet som må forutsettes, gi en høyere terskel for igangsetting av ny virksomhet. En slik ny inngangsbarriere til markedet vil også ha negative effekt på konkurransen.

4. Vår konklusjon: Ikke implementering nå

Så langt som saken om implementering av datalagringsdirektivet og konsekvensene av dette er utredet til nå, er Kabel Norges konklusjon å fraråde implementering. I dette standpunkt ligger også vår oppfatning av en del andre sider ved spørsmålet, som vi i korthet nevner noen av i det følgende:

- Det er ikke foretatt tilstrekkelige konsekvensutredninger av en mulig implementering.
- Det er ikke sett på mulige alternative tiltak til datalagring, heller ikke for politiets virksomhet.

- Det er betydelig risiko for at en implementering vil kunne føre til at datalagringen senere vil utvides til å gjelde for andre formål. Sannsynligheten for en slik utvikling bygger på erfaring fra andre områder.
- Behovet for et såpass gjennomgripende tiltak er ikke tilstrekkelig sannsynliggjort.
- Det synes eksempelvis å være et avvik mellom direktivets bruk av "serious crime" som utløsende for behovet, og den norske versjonen som omtaler "særlige saker" som grunnlag.

5. Spørsmål ved mulig implementering

For det tilfelle at implementering blir gjennomført, har Kabel Norge enkelte synspunkter på detaljer i implementeringen.

Hva som skal lagres: Dette synes uklart ut fra høringsdokumentet. Etter vårt syn skal tilbyderne ikke pålegges å lagre andre data enn det som kreves ut fra egne formål. Dersom dette blir utvidet, vil nye kostnader påløpe. Disse kostnadene vil kunne gi relativt større belastning for de mindre tilbyderne sammenliknet med de store.

Det må uansett ikke stilles andre krav om kvalitet på dataopplysningene enn det som følger av tilbyderens lagring for egne formål, dvs. at det ved utlevering kan overføres rådata i den form de er lagret hos tilbyderen. Eventuelle krav ut over dette må gis kostnadsdekning fra det offentlige.

Hvem skal lagre: Vi viser her igjen til at de applikasjonsbaserte tjenestene kan falle utenfor, og at dette er et alvorlig problem for konkurransen, og at det påvirker vurderingen av formålet og hensiktsmessigheten av lagringen.

Lagringssted: Tilbyderne bør kunne velge om data skal lagre si egne systemer, eller om det skal opprettes felles databaser for flere tilbydere.

Lagringstid: Vi mener dette må følge direktivets minimumsnivå, dvs. 6 måneder. Vi viser i denne sammenheng til at tall fra EU, som bekrefter at de fleste forespørsler om utlevering av data skjer i de første tre månedene, og sjelden etter 6 måneder.

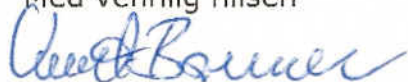
Økonomiske konsekvenser: Kabel Norge mener alle kostnader ved datalagringen må dekkes av det offentlige, slik det eksempelvis er gjennomført i Finland. Etter vårt syn må kostnadsspørsmålet følge formålet med lagringen; tilbyderne har ikke selv behov for de aktuelle opplysningene, og vil kun gjennomføre et pålegg gitt av offentlig myndighet, basert utelukkende på det offentliges behov.

Høringsdokumentet viser til at dagens ordning med kostnadsdeling foreslås videreført. I dette forslaget ligger det indikasjoner på en presumsjon om at det også er samme ordning med hensyn på datalagring som videreføres. Dette er slett ikke tilfellet: Den nåværende ordningen gjelder primært for de tilfeller der det gis adgang til kommunikasjonskontroll, noe som er helt forskjellig fra en generell plikt til lagring av alle kommunikasjonsdata. Denne plikten er langt mer omfattende og må medføre at det offentlige dekker kostnadene.

6. Avslutning – veien videre

Kabel Norge mener spørsmålet om implementering av datalagringsdirektivet må utredes og forberedes grundigere enn det som er gjort til nå. Siden EU nå har i arbeide en evaluering av direktivet, må Norge uansett avvete denne, og også den etterfølgende implementeringen av eventuelle endringer i direktivet. Etter dette bør det gjennomføres en ny høringsrunde hos oss, før spørsmålet om implementering blir endelig avgjort. Etter vårt syn vil det være naturlig at det også utarbeides et forskriftsforslag som kan utfylle de forholdsvis generelle bestemmelsene i den foreslåtte lovteksten.

Med vennlig hilsen

Knut Børmer
Daglig leder